

“OVIDIUS” UNIVERSITY OF CONSTANȚA
DOCTORAL SCHOOL OF HUMANITIES
FIELD OF STUDY: PHILOLOGY

***THE EVOLUTION OF THE ROMANIAN LIBERAL PUBLIC DISCOURSE
(1848-1948)***

-ABSTRACT-

Doctoral Advisor:
Professor TOMESCU Emilea – Domnița, PhD

PhD Candidate:
Antoaneta-Ancuța Brașoveanu

CONSTANȚA, 2024

CONTENTS

0. Introduction

- 0.1. Argument
- 0.2. The objectives of this study
- 0.3. Research stage
- 0.4. Research methodology
- 0.5. The structure of this study

Chapter I

- 1. Theoretical premises
 - 1.1. The speech - Theoretical aspects
 - 1.2. Political discourse
 - 1.3. The typology of liberal political discourse
 - 1.3.1. The proclamation
 - 1.3.2. The parliamentary discourse
 - 1.3.2.1. The discourse in response to the Message of the Throne
 - 1.3.2.2. The deliberative discourse
 - 1.3.2.3. The polemical discourse
 - 1.3.3. The ideological discourse
 - 1.3.4. The electoral discourse
 - 1.4. The political language – specialized language
 - 1.4.1. The political language of liberal political discourse
 - 1.4.2. The typology of political language
 - 1.4.3. The rhetoric of political language
 - 1.4.4. Topics debated in the Romanian liberal public discourse

Chapter II

- 2. The beginnings of the Romanian liberal public discourse
 - 2.1. The historical framework
 - 2.2. The corpus of the liberal texts from the beginnings
 - 2.3. Analysis of the liberal public discourse from the beginnings
 - 2.3.1. The typology of the liberal public discourses from the beginnings
 - 2.3.2. The topic of the liberal public discourses from the beginnings
 - 2.3.3. Ideas and concepts promoted in the liberal public discourses from the beginnings
 - 2.3.4. The language analysis of the liberal public discourses from the beginnings
 - 2.3.4.1. Aspects of the vocabulary of the liberal public discourses from the beginnings
 - 2.3.4.2. Formulas of address in the liberal public discourses from the beginnings
 - 2.4. Pragma-stylistics of the liberal public discourse from the beginnings

Chapter III

- 3. The crystallization of the Romanian liberal public discourse
 - 3.1. The historical framework
 - 3.2. The corpus of liberal texts from the period of crystallization of liberal public discourse
 - 3.3. Analysis of liberal discourse from the period of crystallization of liberal public discourse
 - 3.3.1. The typology of liberal discourses from the period of crystallization of the liberal public discourse
 - 3.3.2. The topic of liberal discourses from the period of crystallization of the liberal public discourse
 - 3.3.3. Ideas and concepts promoted in the liberal discourses from the period of crystallization of the liberal public discourse

3.3.4. Analysis of the language of liberal discourses from the period of crystallization of the liberal public discourse

3.3.4.1. Aspects of the vocabulary of liberal discourses from the period of crystallization of the liberal public discourse

3.3.4.2. Formulas of address in liberal discourse from the period of crystallization of the liberal public discourse

3.4. The pragma-stylistics of the liberal discourse from the period of crystallization of the liberal public discourse

Chapter IV

4. The emancipation of the Romanian liberal public discourse

4.1. The historical framework

4.2. The corpus of liberal texts from the period of emancipation of liberal public discourse

4.3. Analysis of liberal discourse from the period of emancipation of liberal public discourse

4.3.1. The typology of liberal discourses from the period of emancipation of liberal public discourse

4.3.2. The topic of liberal discourses from the period of emancipation of liberal public discourse

4.3.3. Ideas and concepts promoted in the liberal discourses from the period of emancipation of liberal public discourse

4.3.4. Analysis of the language of liberal discourses from the period of emancipation of liberal public discourse

4.3.4.1. Aspects of the vocabulary of liberal discourses from the period of emancipation of liberal public discourse

4.3.4.2. Formulas of address in liberal discourse from the period of emancipation of liberal public discourse

4.4. The pragma-stylistics of the liberal political discourse from the period of emancipation of liberal public discourse

Chapter V

5. The decline of the Romanian liberal public discourse

5.1. The historical framework

5.2. The corpus of liberal texts from the period of the decline of liberal public discourse

5.3. Analysis of the liberal discourse from the period of the decline of liberal public discourse

5.3.1. The typology of liberal discourses from the period of the decline of liberal public discourse

5.3.2. The topic of liberal discourses from the period of the decline of liberal public discourse

5.3.3. Ideas and concepts promoted in the liberal discourses from the period of the decline of liberal public discourse

5.3.4. Analysis of the language of liberal discourses from the period of decline of liberal public discourse

5.3.4.1. Aspects of the vocabulary of the liberal discourses from the period of the decline of liberal public discourse

5.3.4.2. Formulas of address in liberal discourse from the period of decline of liberal public discourse

5.4. The pragma-stylistics of the political discourse from the period of the decline of liberal public discourse

6. Conclusions

7. Bibliography

8. Annexes

Key words: *liberal discourse, political discourse, public discourse, pragma-rhetoric, context, language, figures of speech, analysis, history, Romania.*

This doctoral research paper entitled *The evolution of the Romanian liberal public discourse (1848-1948)* proposes the analysis of the political discourse, in general, and the liberal discourse, in particular, both at the level of content and at the level of form. The aim of the paper is to outline a discursive model, in a specific stylistic register - the political one, considering the experience of liberal discourse.

Our research project is part of the need that each generation feels to clarify a series of theoretical notions, to interpret important historical events. Under these conditions, the recollection and reinterpretation that we achieved through the analysis of the speech practiced by liberal politicians, over 100 years, is not only a reminder of generations that proposed and achieved the creation of the concepts of "Romanian" and "Romania", but an example for the current era.

In this context, we turned our attention to the period of establishment, consolidation and modernization of the Romanian state, focusing on the Romanian liberal public discourse over a century. Our research traces the transformation that the Romanian liberal public discourse underwent from 1848 Romanian Revolution to Communism.

In the analysis of the liberal politicians' discourses from the first period of Romanian liberalism, we took into consideration different aspects from the extra-discursive area, such as: the evolution of the Romanian historical, social, cultural and political framework, which marked this century of modernization. We started from the discourses of the 1848 revolutionary leaders, the "founding fathers" of Romania. The words of the young liberals mark a moment of clarification of political consciousness, of moving away from the French influence to which they had been exposed throughout the student period. Their tendency is to approach their own, original rhetorical style, which had only one goal - the promotion of patriotism. The Romanian revolutionaries will be present in local politics for a long time, and, over time, their discourses become formalized, adapting to the new form of legislative organization - the parliament, taking into account the protocols and rules of its operation. Later, their descendants will continue and develop the ideas of the 1848 generation until the establishment of communist totalitarianism in Romania.

The context in which the discourses were held is the one that outlines this period of modernization, the presence of important events, such as the union and state independence,

the establishment and evolution of the Romanian parliamentary system with a bicameral structure, the crystallization of ideologies, the appearance of the first political parties. At the same time, we watched how these events influenced both the content of the political debates and the vision and approach of politicians to the various topics debated in parliament.

The objectives of our research are as follows:

- the elaboration of a corpus of liberal political texts that allow the interpretation of the liberal discourse and the revealing of the particularities of this type of discourse;
- the periodization of the respective political discourses;
- establishing typologies of different types of political discourses delivered by liberal leaders;
- analysis of the political content of the first liberal discourses;
- the research of the liberal discourse from a linguistic and discursive perspective;
- the relevance of political discourses in addressing major issues.

From the large number of discourses published and still existing (many being destroyed during the communist regime), in order to select only some of them, we took into account the political criterion of the periodization of the Romanian liberal movement, an image of the linguistic and ideological development of over a century, materialized through public discourse. Thus, our research brings together various texts and oratorical styles representative for the evolution of political speeches, starting with the 1848 moment, pre-liberalism, followed by the outline of a program around a political party, the development of the National Liberal Party in competition with the Conservative Party, then with the other political formations that emerged later.

The corpus of 33 texts that we initiated for writing the thesis includes discourses of the representative liberals for the Romanian politics of the time, different personalities with distinct visions, specific to the lived era. The corpus was examined from the perspective of criteria that take into account the typology in which the discourse falls, the historical event to which it is linked, the particularities of the discourses. Also, all these speeches were interpreted from a discursive perspective, following especially the particularities and trends of the political discourse, the crystallization of ideologies etc. In the framework of the research project, we paid particular attention to the analysis of the practices and discursive strategies used by liberal orators. We were interested in the way in which the orator presented himself to the audience, conveyed his ideas, intentionality and sketching his personal discursive style. At

the same time, we considered for verification different hypotheses regarding the connections between context, political ideology and discourse.

The actual linguistic interpretation of the discourses has as its object the specific language of the liberal speech, its evolution, its transformation over a century.

In discerning the concept of evolution present in the title of our research, we started from the distinct ways of approaching similar issues, in discourse, of politicians. Thus, considering the general interdisciplinary character of the research, the subject of analysis was the transformations that discourses underwent, over time, our approach being a chronological one. Regarding the theoretical problems of discourse analysis, we used scientific documentation, synthesis and analysis, the typological method.

Discursive transformation such as: the use of rhetorical figures that adorned them, the development of political language, political thinking, notions such as concepts and the context in which they appeared, were aspects that cannot be neglected.

The approach of a pragma-rhetorical analysis includes the analysis both at the level of construction, of the manner of organizing the discourse, and at the level of the result, aiming at the consequences caused by it. Thus, the persuasive function is examined, as a unifying factor of the concepts results on which the discourse is based, respectively pragmatic, rhetorical and argumentative, applied to a typology of the discourse - the political one.

The present thesis includes: introduction, four analysis chapters, conclusions, bibliography and the list of analysed discourses. The titles of the chapters are: *The beginnings of the Romanian liberal public discourse*, *The crystallization of the Romanian liberal public discourse*, *The emancipation of the Romanian liberal public discourse* and *The decline of the Romanian liberal public discourse*.

The first analysis chapter of the thesis is dedicated to 1848 period, the period of revolutionary movements and their programs, nationalism, the transition from feudalism to bourgeois society. At the same time, here we have also included a subchapter that deals with the analysis of the first political terms that appeared in the Romanian vocabulary, namely the attempt of synchronization between the Romanian culture and the much more refined Western European culture. The young revolutionaries, whose speeches will be analysed, attempt a transfer not only at the social level, from feudalism to the bourgeoisie, but also at the language level, by borrowing new terms that reflect the metamorphosis of Romanian society.

In the second chapter of analysis, namely the period 1857-1877, the formalization of the speeches of previous revolutionaries, currently Romanian politicians, is presented. Considering that the state institutions are undergoing transformation, making the transition

from the Elective Assemblies to the much more modern parliament, the speeches have a solemn character, subject to rules and protocols. As a result of the two political ideologies shaping, namely the conservative and the liberal, but also the oscillation of political groups between the government and the opposition, we observe, in speeches, the appearance of strategies of impoliteness, along with those of irony and humour.

The third chapter of analysis focuses on the period 1879-1919, a politically active period, with dissensions in the liberal camp, which lead to party factions. The Romanian political scene is composed on the one hand by the former revolutionaries, the founders of liberalism in Romania, and on the other by their descendants, also from the area of Romanian elites educated in Europe, their access to politics being facilitated by the fact that the universal vote was possible only after 1918. The discourses belong, in the majority, to the typology of interpellations and deliberative speech, presented in parliament, only one being an electoral speech.

The fourth chapter of the analysis follows, during the period 1922-1947, mainly the theme of "peace" in liberal public discourses, in a world where three new ideologies were taking shape: Fascism, Nazism and Communism. Going through a tumultuous period in which Bolshevism was in full development, in the Romanian space the activity of political parties functioned with periods of suspension, initially caused by the royal dictatorship, then by the military one, ending with their prohibition by Communism in 1948. In this part we noticed the appeal to logical argumentation, intertwined with the pathetic one as the last attempts of ideological survival in a state gradually seized by totalitarianism.

The work ends with a chapter of conclusions, the result of the research of selected liberal public discourses, exposed throughout a century of existence, followed by the bibliography used and an appendix that includes the titles of the 33 analysed texts.

Our research, carried out in order to write the present thesis, led to the highlighting of the first model of liberal public discourse in the Romanian space. Over the course of a century, from 1848 to the installation of the communist totalitarian regime, we followed the transformation that the language of the Romanian liberal political discourse endured in synchrony with the liberal ideological maturation during the modernization of Romania.

Liberal political discourse is characterized by a great typological variety, from proclamation aimed at the general population, to ideological discourse addressed to followers, from parliamentary discourse subject to institutional norms, to electoral discourse addressed to voters, from deliberative discourse aiming persuasion, to polemic that combat political opponents.

Liberal political activity, expressed through public discourse, from 1847 to 1947, has evolved in several stages: the beginnings of Romanian liberal public discourse from the period of the revolutionary movements, the crystallization of liberal ideas around a political party, simultaneously with the realization of the Union of the Principalities, the winning of state independence and the proclamation of the kingdom in Romania, the emancipation of liberal public discourse in the period before and after the creation of Greater Romania and the decline of liberal discourse in the interwar period and at the end of the Second World War.

Political discourse can only be analysed if we take into account the socio-political factors that led to its production, such as the historical context, exposures and actions prior to its production, the mission it has to fulfil, such as gaining or maintaining power, and the way in which was retrieved by the following generations, such as immediate or long-term consequences.

The liberal speeches succeeded in instilling in the Romanian population the idea of progress, of national and social emancipation. The language of Romanian liberal politicians evolves simultaneously with the transformation and modernization of the institutions of the Romanian state; it is enriched by the introduction of newly borrowed terms, creating the Romanian political vocabulary. Through the power of words, through the rhetorical means used in liberal speeches, it is achieved the change of the country fate and Greater Romania creation.

The Romanian liberal public discourse, from the 1848 period to the communist one, contributed to the establishment, consolidation and modernization of both the Romanian state and the Romanian political vocabulary. The installation of the communist totalitarian regime in Romania led to a half-century interruption of the tradition of the political parties.

Selected bibliography

Edition

*** *Anul una mie opt sute patruzeci si opt în Principatele Române. Acte și documente publicate cu ajutorul documentului pentru ridicarea monumentului Ion C. Brătianu, 1902-1910, vol. I-VI, București, Inst. De Arte Grafice Carol Göbl.*

*** *Desbaterile Adunării Deputaților, 1922-1934, București.*

*** „Drapelul”, 26 august, 1947, București.

*** *Monitorul Oficial*, No. 6/11 Ianuarie 1917, București.

*** *Monitorul Oficial*, No. 14-15/30 decembrie 1919/1920, București.

Sources

- Bărnăuțiu, Simion, 1909, *Românii și ungurii. Discurs rostit în catedrala Blajului 2/4 maiu 1848*, București, Editura Librăriei Socec & Co.
- Boerescu, Vasile, 1910, *Discursuri politice*, București, Atelierele Grafice Socec & Co.
- Brătianu, Ion C., 1903, *Din scrierile si cuvântările lui Ion C. Brătianu 1821-1891 tipărite cu ocaziunea inaugurării monumentului său 18 mai 1903*, București, Editura Carol Göbl.
- Brătianu, Ion C., 1912, *Discursuri, scrieri, acte și documente*, vol. I-II, București, Editura Independența.
- Brătianu, Ion C., 1932, *Acte și cuvântări*, vol. IV, București, Editura Cartea Românească.
- Brătianu, Ion C., 1934, *Acte și cuvântări*, vol. V, București, Universul.
- Brătianu, Ion C., 1935, *Acte și cuvântări*, vol. I, București, Editura Cartea Românească.
- Brătianu, Ion C., 1936, *Acte și cuvântări*, vol. V, București, Editura Cartea Românească.
- Brătianu, Ion C., 1938, *Acte și cuvântări*, vol. I, București, Editura Cartea Românească.
- Brătianu, Ion C., 1939, *Acte și cuvântări*, vol. VII, București, Editura Cartea Românească.
- Brătianu, Ion I.C., 1940, *Discursurile*, vol. IV, București, Editura Cartea Românească.
- Brătianu, I.C., Vintilă, 1940, *Scrieri și Cuvântări*, București, Editura Cartea Românească.
- Buzatu, Gheorghe (coord.), 2006, *Discursuri și Dezbateri Parlamentare, 1864-2004*, București, editura Mica Valahie.
- Djuvara, Alexandru G., 1887, *Cumulul. Două discursuri pronunțate în Ședința Adunării Deputaților din 23 și 24 februarie 1887*, București, Editura Carol Göbl.
- Djuvara, Alexandru G., 1901, *Politica Junimistă*, București, Tip. Miulescu.
- Duca, I.G., 1898, *10 mai. Conferința rostită în Cercul român din Paris la 8 mai 1899*, București, Stabilimentul de Arte Grafice „Elzevir”.
- Goia, Vistian (coord.), 1985, *Oratori și elocință românească*, Cluj, Editura Dacia.
- Grădișteanu, Petre, 1886, *Discursul d-lui Petre Grădișteanu rostit la a doua întrunire publică din Sala „Ioji”*, Duminică, 9 martie 1886, București, Tipo-litografia Ștefan Mihăilescu.
- Kogălniceanu, Mihail, 1978, *Opere*, vol. IV, *Oratorie II – 1864-1878, Partea IV – 1874-1878*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România.
- Kogălniceanu, Mihail, 1983, *Opere*, vol. III, *Oratorie I – 1856-1864, Partea I – 1856-1861*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România.

References

- Bidu-Vrănceanu, Angela, Călărașu, Cristina, Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, Mamcaș, Mihaela, Pană Dindelegan, Gabriela (coord.), 1997, *Dicționar general de științe ale limbii*, București, Editura Științifică.
- Aristotel, 2004, *Retorica*, trad. M.-C. Andrieș, București, IRI.
- Arsith, Mirela, 2004, *Repere ale unei perspective semantice asupra discursului politic*, în ROSLIR, nr. 1-2/2004, p. 7-30.
- Arsith, Mirela, 2005, *Semiotica discursului politic*, Iași, Editura Ștefan Lupașcu.
- Atkinson, Maxwell J., Heritage, John, 1984, *Public speaking and audience responses: some techniques for inviting applause*, în *Structures of Social Action*, Cambridge, Cambridge University Press.
- Bahtin, Mihail, [1975] 1982, *Probleme de literatură și estetică*, trad. N. Iliescu, București, Editura Univers.
- Bariț, George, 1963, *Scrieri social politice*, studiu și antologie de Victor Chereșteșiu, Camil Mureșan, George Em. Marica, București, Editura Politică.
- Bârlea, Petre Gheorghe, 2004, *Peithous Demiourgos. Știința și arta convingerii în antichitatea greco-latină*, Târgoviște, Editura „Bibliotheca”.
- Bârsan, Ludmila, 2008, *Ironia și alegoria în discursul politic*, ludmilabarsan.wordpress.com.
- Beciu, Camelia, 2000, *Politica discursivă. Practici politice într-o campanie electorală*, Iași, Polirom.
- Beciu, Camelia, 2002, *Comunicare politică*, București, comunicare.ro.
- Benveniste, Emile, 1966, *Problèmes de linguistique générale*, Paris, Gallimard.
- Bentham, Jeremy, 2007, *An Introduction to the Principles of Morals and Legislation*, N.Y., Dover Publications.
- Berindei, Dan, 1984, *1848 în Țările Române*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.
- Bidu-Vrănceanu, Angela, 2000, *Lexicul social-politic. Precizări semantice și contextuale*, SNSPA, în „Revista Română de Comunicare și Relații publice”, nr. 2-3, p. 87-95.
- Bidu-Vrănceanu, Angela, 2004, *Tradiție și inovație în lexicul politic. Există terminologie politică?*, în Gabriela Dindelegan Pană (coord.), *Tradiție și inovație în studiul limbii române*, București, Editura Universității din București, p.255-263.
- Bidu-Vrănceanu, Angela, 2005, *Structură și funcționare a lexicului specializat -terminologia politică*, în Gabriela Dindelegan Pană, (coord.), *Limba română-structură și funcționare*, București, Editura Universității din București.
- Bidu-Vrănceanu, Angela (coord.), 2001, *Lexicul științific interdisciplinar*, București, Editura Universității din București.

- Bidu-Vrănceanu, Angela, 2007, *Lexicul specializat în mișcare. De la dicționare la texte*, București, Editura Universității București.
- Bidu-Vrănceanu, Angela, 2009, *Denotativ și conotativ în terminologia politică. Rolul sintagmaticului*, în vol. *Limbajul politic românesc actual*, Domnița Tomescu, (coord.), Ploiești, Editura Universității Petrol-Gaze din Ploiești, p. 9-16.
- Bochmann, Klaus, 2017, *Lexicul social-politic român, între 1821 și 1848*, Iași, Editura Universității Alexandru Ioan Cuza.
- Bogdan Oprea, Helga, 2011, *Relatinizarea limbii române*, București, Editura Universității din București.
- Borțun, Dumitru, Săvulescu, Silvia, 2009, *Analiza discursului public*, București, Facultatea de Comunicare și Relații Publice, Școala Națională de Studii Politice și Administrative.
- Brown, P., Gilman, 1960, *The pronouns of power and solidarity*, în Thomas A. Sebeok, (ed.), *Style in language*, Cambridge MA, Massachusetts Institute of Technology, p. 253-276.
- Bocancea, Silvia, 2011, *Tribulațiile unui partid de cadre. Partidul Conservator (1880)*, „Sfera Politicii”, nr. 8 (162), p. 34, 37.
- Bremod, Claude, 1985, *Concepts et le theme*, în „Poétique”, no. 64, p. 415-424.
- Brașoveanu, Antoaneta-Ancuța, Drăgulin, Sabin, 2018, *The „beginnings” of the liberal political discouse in Romania*, în *Cogito*, vol. X, no.3, septembrie, București, Pro Universitaria.
- Breton, Philippe, 1996, *L'argumentation dans la communication*, Paris, La Découverte.
- Bulei, Ion, 1987, *Sistemul politic al României moderne. Partidul Conservator*, București, Editura Politică.
- Campbell, A., Converse, P. E., Miller, W. E., Stokes, D. E., 1960, *The American Voter*. Chicago, The University of Chicago Press.
- Campus, Eliza, 1967, *Politica externă a României în perioada dintre cel două războaie mondiale*, în „Studii și articole de istorie”, nr.10, București, Editura Politică, p. 120-121.
- Carbarău, Dan, 2015, *Marea guvernare liberală: independența României și proclamarea Regatului*, în revista „Polis”, nr. 2 (8), p. 91.
- Cassirer, Ernst, 1942, *An essay on man*, New York.
- Călinescu, George, 1986, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, ed. a II-a, adăugită și revizuită, București, Editura Minerva.

- Cedroni, L., Dell'Era, T., 2002, *Il Linguaggi Politico*, Roma, Carocci.
- Charaudeau, Patrick, 1973, *L'analyse Lexico-sémantique III*, în „Cahiers de Lexicologie” n°23/1973, Paris, Didier- Larousse.
- Charaudeau, Patrick, 2005, *Le discours politique. Les masques du pouvoir*, Paris, Vuibert.
- Chase, Stuart, 1938, *The Tyranny of Words*, Harcourt, New York, Brace and Company.
- Chawadronow, O., Neveu, V., 1993, *Étude de mécanismes rhétoriques dans le processus de persuasion du discours politique*, Université de Caen.
- Chengiali, Elmira, 2004, *Construirea sensului comun în discursurile politice*, în *Ovidius University Annals of Philology*, XV, p. 51-56.
- Chilton, Paul Anthony, Schäffner, Christina, 2002, *Politics as Text and Talk: Analytic Approaches to Political Discourse*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing.
- Cicero, 2020, *Arta oratoriei*, ediție bilingvă, București, Editura Saeculum I.O.
- Collo, Michel, 1988, *Le thème selon la critique thématique*, în „Communications”, no. 47, 79-91.
- Codreanu, Corneliu, Zelea, 1999, *Pentru legionari*, vol I, editia a IXa, Sibiu, Editura Scara.
- Comloșan, Doina, Borchin, Mirela, 2003, *Dicționar de comunicare (lingvistică și literară)*, vol I-II, Timișoara, Excelsior Art.
- Condrea, Irina, 2010, *Aspecte ale discursului politic în campania electorală*, în *Filologia modernă: realizări și perspective în context european (ediția a III-a)*. Limbă, limbaj, vorbire (In memoriam acad. Silviu Berejan și acad. Grigore Vieru), Chișinău, Tipografia Centrală, p. 159-166.
- Cornea, Paul, 1974, *Oamenii începutului de drum. Studii și cercetări asupra epocii pașoptiste*, București, Cartea românească.
- Coseriu, Eugenio, 1996, *Lingvistica integrală*, București, Editura Fundației Culturale Române.
- Coșeriu, Eugenio, 2000, *Lecții de lingvistică generală*, traducere din spaniolă de Eugenia Bojoga, Chișinău, Editura Arc.
- Coșeriu, Eugenio, 2002, *Limbaj și politică*, în „Identitatea limbii și literaturii române în perspectiva globalizării”, Iași, Editura Trinitas.
- Cotoară, D., Tîrziman, E., 2004, *Aspecte ale comunicării în domeniul socio-uman: studii de științele informării și comunicării*, București, EUB.
- Cmeciu, Camelia, Mihaela, 2005, *Strategii persuasive în discursul politic*, Iași, Editura Universitas XXI.

- Dijk, Teun A. van., 1977, *Text and Context. Exploration in the Semantics of Discours*, London and New York, Longman Group.
- Dijk, Teun A. van., 1998, *Towards a theory of context and experience models in discours processing*, în H. van Oostendorp and S. Goldman ed., *The construction of mental models during reading*, Hillsdale, NJ: Erlbaum.
- Dijk Teun A. van., 2004, *Text and context of parliamentary debates*, în *Cross cultural perspective on parliamentary discourse*, ed. Paul Bayley, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamin Publishing Company.
- Dijk, Teun A. van., 2002, *Political discourse and political cognition*, în Paul A. Chilton & Christina Schäffner (Eds.), *Politics as Text and Talk. Analytical approaches to political discourse*, Amsterdam, Benjamins, p. 204-236.
- Dobrogeanu-Gherea, Constantin, 1920, *Neoioabăgia: studiu economico-sociologic al problemei noastre agrare*, București, Editura „Viața Românească”.
- Dragomir, S., 1944-46, *Studii și documente privitoare la revoluția românilor din Transilvania în anii 1848-49*, Cluj, Ed. Cartea Românească.
- Drăguliu, Ioana, (coord.), 2019, *Comunismul între ideologie și practică*, Colocviul Național de Istorie: ediția a XXI-a, Iași, Editura Adenium, p. 111-12.
- Drăguliu, Sabin, 2016, *Liberalismul românesc: de unde, încotro*, în *Liberalismul: pro și contra. O idee ce refuză să moară, deși nu știe ce o ține în viață*, Sorin Adam Matei, Caius Dobrescu și Emanuel Copilaș, Iași, Adenium.
- Dragoș, Elena, 2000, *Introducere în pragmatică*, Cluj, Casa Cărții de Știință.
- Drăgan, Ioan, 1998, *Construcția simbolică a câmpului electoral*, București, Editura Institutul European.
- Drăguliu, Sabin, (coord.), 2021, *Tratatul de la Trianon și destinul României Mari*, Iași, Editura Meridiane Publishing.
- Dubois, Jean, 1962, *Le vocabulaire politique et social en France de 1869 a 1872*, Paris.
- Duda, Gabriela, 2016, *Clișeul verbal și discursul public*, București, Editura Academiei Române.
- Duca, I.G., 1992, *Memorii*, București, Editura Expres.
- Ducrot, Oswald; Schaeffer, Jean-Marie, [1972] 1996, *Noul dicționar enciclopedic al științelor limbii*, trad. Anca Măgureanu, Viorel Vișan, Marina Păunescu, București, Editura Babel.
- Ducrot, Oswald. 1984, *Le dire et le dit*, Paris, Les Editions de Minuit.
- Dumarsais, C. C., 1981, *Despre tropi*, București, Editura Univers.

- Duroselle, Jean-Baptiste, 2006, *Istoria relațiilor internaționale (1919-1947)*, București, Editura Științelor Sociale și Politice.
- Duncan, John, 1984, *Psychology Selective attention and the organization of visual information*, Cambridge, Published in „Journal of experimental”.
- Engels, F., 1960, Introducerea la ediția din 1895 la *Die Klassenkämpfe in Frankreich*, în Marx/Engels Werke Bd. 7, Berlin.
- Edelman, Murray, 1999, *Politica și utilizarea simbolurilor*, Iași, Polirom.
- Felber, Helmut, Budin, Gerhard, 1989, *Terminologie in Theorie und Praxis*, Tübingen.
- Ficeac, Bogdan, 1996, *Tehnici de manipulare*, ed. a II-a, București, Editura Nemira.
- Fontaine, Andre, 1992, *Istoria Războiului Rece. De la Revoluția din Octombrie la războiul din Coreea, 1917-1950*, vol. I, București, Editura Militară.
- Fontanier, Pierre, 1968, *Les figures du discours*, University of Michigan, Michigan, Flammarion.
- Foucault, Michel, 1971, *L'ordre du discours*, Paris, Gallimard.
- Fowler, Roger, Power, 1985, *Discourse in Society*, în *Handbook of discourse Analysis*, London, Orlando, Academic Press.
- Fowler, Roger, 1991, *Language in the News. Discourse and Ideology in the Press*, London / New York, Routledge.
- Fowler, R., Hodge, B., Kress, G., & Trew, T., 1979, *Language and Control*, Routledge and Kegan Paul, London.
- Frigioiu, Nicolae, 2001, *Politologie și Doctrine Politice*, București, comunicare.ro.
- Gentilhomme, Yves, 2000, *Termes et textes mathématiques. Reflexions linguistiques non y standard*, în „Cahier de lexicologie”, 76, p 57-89.
- Ghișa, Alexandru, 2018, *România și prima experiență comunistă în Ungaria*, în revista „Polis”, Volum VII, Editura Institutul European.
- Gombert, Tobias, Bläsius, Iulia, Krell, Christian, 2014, *Fundamentele democrației sociale*, Friedrich-Ebert-Stiftung, Moldova, Editura Cartier.
- Guespin, Louis, 1976, *Types de discours ou fonctionnements discursifs?*, în „Langages 41”, p. 3-11.
- Guilhaumou, Jacques, 1983, *Itineraire d'un historien du discours (1974-1984)*, *Histoire et linguistique*, Paris, Editions de la Maison des Sciences de l'Homme.
- Guliciuc, V., 1999, *Exerciții de semiotică structurală (deductivă) a discursului filosofic*, București, Editura Didactică și Pedagogică.

- Gusti, Dimitrie, [1852] 1984, *Ritorică pentru tinerimea studioasă*, ed. De M. Frînculescu, București, Editura științifică și enciclopedică.
- Guiraud, Pierre, 1964, *La sémantique*, Paris, Presses Universitaires de France.
- Harris, Zellig Sabbetai, 1952, *Discourse analysis*, în „Language”, no. 28, p. 1-30.
- Heritage, John and Greatbatch, David, *Generating Applause: A Study of Rhetoric and Response at Party Political Conferences*, Published in „American Journal of Sociology” 1 July 1986 Political Science, Sociology.
- Hermet, Guy, *Culture et développement Paperback* – 5 April 2000, Sciences Po.
- Ilie, Cornelia, 2006, *Parliamentary Discourses*, în Keith Brown (ed.) *Encyclopedia of Language and Linguistics 2nd edition*, vol.9, Elsevier, p. 188-205, Oxford, Elsevier Science.
- Ionescu-Ruxăndoiu, L., 1999, *Conversația, structuri și strategii*, București, All Education.
- Ionescu-Ruxăndoiu, L., 2003, *Limba și comunicare, elemente de pragmatică lingvistică*, București, All Education.
- Ionescu-Ruxăndoiu, L., 2006, *Prezentarea și negocierea identității în dezbaterile electorale*, în Gabriela Pană Dindelegan, (coord.), *Limba română-aspecte sincronice și diacronice*, București, Editura Universității din București.
- Ionescu-Ruxăndoiu, L., Roibu, L., Constantinescu, M., 2012, *Parliamentary discourses across cultures: interdisciplinary approaches*, Newcastle, Cambridge Scholars Publishing.
- Ionescu-Ruxăndoiu, L., în colaborare cu Constantinescu, V. , 2019, *Discursul parlamentar românesc (1866-1938), O perspectivă pragma-retorică*, București, Editura Universității din București.
- Iorga, Nicolae, [1928] 1971, *Istoria învățământ românesc*, Ediție îngrijită, studiu introductiv și note de Ilie Popescu Taiușan, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Irimiaș, George, 2009, *Surplusul ideologic – marcă a discursului politic*, în *Limba și politic românesc actual*, Domnița Tomescu, (coord.), Ploiești, Editura Universității Petrol-Gaze din Ploiești.
- Jakobson, R., 1963, *Essais de linguistique générale*, Paris, Minuit.
- Jankelevitch, , Vladimir, 1994, *Ironia*, Cluj-Napoca, Dacia.
- Jucker, A. H. et alii , 2003, *Interactive Aspects of Vagueness in Conversation*, în „Journal of Pragmatics”, 35, p.1737-1769.
- Kerbrat-Orecchioni, Catherine, 1980, *L'enonciation. De la subjectivité dans le langage*, Paris, Armand Colin.

- Klaus, Georg, 1971, *Sprache der Politik*, Deutscher Verlag der Wissenschaften.
- Krieb Stoian, Silvia, 2009, *Aproximarea – strategie a persuadării în discursul politic românesc actual*, în *Limbajul politic românesc actual*, Domnița Tomescu, (coord.), Ploiești, Editura Universității Petrol-Gaze din Ploiești, pp.175–180.
- Kretzer, David I., 2002, *Politică și putere*, București, Editura Univers.
- Laclau, Ernesto, Mouffe, Chantal, 1985, *Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics*, London , Verso.
- Lasswell, Harold D. and Kaplan, Abraham, 1950, *Power and Society; A Framework for Political Inquiry*, New Haven, Yale University Press.
- Leech, Geoffrey, 1983, *Principles of Pragmatics*, London, Longman.
- Lovinescu, Eugen, 1997, 1924-1926, *Istoria civilizației române moderne*, București, Editura Minerva.
- Lo Cascio, V., 2002, *Gramatica argumentării, strategii și structuri*, București, Meteora Press.
- Lungu, Traian, 1967, *Viața politică în România la sfârșitul secolului al XIX-lea (1888-1899)*, București, Editura Științifică.
- Maingueneau, Dominique, 1976, *Initiation aux méthodes de l'analyse du discours: Problèmes et perspectives*, Paris, Hachette.
- Maldidier, Denise, Normand, Claudine, Robin, Regine, 1972, *Discours et ideologie: queleque bases pour une recherche*, în „Langue française 15” (Langage et histoire), p. 114-141.
- Marga, Delia, 2003, *Introducere în analiza discursului*, Cluj-Napoca, Editura Fundației pentru Studii Europene.
- Maurois, Andre, [1963] 1970, *Istoria Angliei*, trad. de Raul Joil, București, Editura Politică.
- Mazilu, Dan, Horia, 1986, *Proză oratorică în literatura română veche*, vol I, București, Editura Minerva.
- McLuhan, Marshall, 1959, *Myth and Mass Media*, Daedalus 88.
- Mihai, G., 1998, *Retorica tradițională și retorici moderne*, București, ALLBECK.
- Mill, John Stuart, 1987, *Ethics & Moral Philosophy*, Penguin Group.
- Morris, Charles, 1946, *Signs, Language and Behaviour*, Literary Licensing.
- Neșu, Nicoleta, 2002, *Specificul strategiei argumentative în discursul politic*, în „Dacoromania”, serie nouă, VII – VIII, 2002 – 2005, Cluj-Napoca.
- Picht, Heribert, Draskau, Jennifer, 1985, *Terminology: An Introduction*, , Surrey, University of Surrey Department of Linguistic and International Studies.

- Nica, Marius, 2009, *Aluzia literară și ironia în discursul politic românesc actual*, în Domnița Tomescu (coord.), *Limbajul politic românesc actual*, Ploiești, Editura Universității Petrol-Gaze din Ploiești.
- Novăcescu, Ion, 2021, *Modernizarea României 1875-1938*, Cluj Napoca, Editura Tribuna.
- Pantazi, R., 1967, *Ideologia revoluției de la 1848 în Țările Române. Precizări cu privire la pozițiile și curentele ideologice și la raportul ideologie-cultură*, în „Curente și orientări în istoria filozofiei românești”, București, Editura Academiei.
- Pareyson, Luigi, 1977, *Estetica. Teoria formativității*, București, Editura Univers.
- Parret, Herman, 1999, *L'esthétique de la communication. L'au-delà de la pragmatique*, Bruxelles, Ousia.
- Pêcheux, Michel, 1975, *Les vérités de la Palice: linguistique, sémantique, philosophie*, François Maspéro, Paris.
- Pêcheux, Michel, 1981, *L'Entrage miroir de l'analyse du discours*, în „Langages 62”, p. 5-8, Paris.
- Perpessicius, 1957, *Instantanee din literatura anului 1848*, în *Mențiuni de istoriografie literară și folclor (1948-56)*, p. 49, București.
- Picht, Heribert, Draskau, Jennifer, 1985, *Terminology : an introduction*, University of Surrey.
- Perelman, Ch., Olbrechts-Tyteca L., 1958, *La nouvelle rhétorique. Traité de l'argumentation*, Paris, PUF.
- Perelman, Chaïm, Olbrechts-Tyteca, L., 1983, *Traité de l'argumentation: La nouvelle rhétorique*, Bruxelles, Editions de l'Université de Bruxelles.
- Piru, Alexandru, 1961, *Literatura română veche*, București, Editura pentru literatură.
- Popa, Traian, 2004, *Din istoria Partidului Național Liberal*, Giurgiu, Pelican.
- Popescu, Liliana, 2003, *Individual freedom and political manipulation*, București, SNSPA, Politeia.
- Rastier, François, 1995, *L'analyse thématique des données textuelles: l'exemple des sentiments*, Paris, Didier.
- Reboul, Olivier , 1975, *Le slogan*, Paris, PUF.
- Reboul, Olivier , 1980, *Langage et idéologie*, Paris, PUF.
- Reboul, Olivier, 1984, *Le langage de l'éducation*, Paris, PUF.
- Reboul, Olivier, 1991, *Introduction à la rhétorique: Théorie et pratique*, Presses Universitaires de France.

- Reboul, Olivier, Toure, S., 2000, *Le transgenique et le citoyen dans la presse écrite: diffusion des termes spécialisées et discours plurilogal*, în *Les Carnets du Cediscor*, (coord.) F. Cusin-Berche, nr.6, Presses de la Sorbonne Nouvelle, p. 99-111.
- Reboul, Anne, 2001, *Pragmatica, azi: o nouă știință a comunicării*, Echinox.
- Rey, Alain, Chantreau, Sophie, 1979, *Dictionnaire des expressions et locutions figurées*, France, Reliure.
- Ricoeur, Paul, 1999, *De la text la acțiune. Eseuri de hermeneutică*. Cluj-Napoca, Echinocțiu.
- Robin, Regine, 1973, *Histoire et linguistique*, Paris, Armand Colin.
- Roventă-Frumușani, Daniela (coord.), 2009, *Ipostaze discursive*, București, Editura Universității din București.
- Roventă-Frumușani, Daniela, [2004] 2012, *Analiza discursului. Ipoteze și ipostaze*, ed. revazută și adăugită, București, Tritonic.
- Roventă-Frumușani, Daniela, 1999, *Semiotică, societate, cultură*, Iași, Institutul European.
- Sapir, Edward, 2003, *The Emergence of the Concept of Personality in a Study of Cultures*, în „Journal of Social Psychology”, 5 (1934) , p. 408-415.
- Săftoiu, Claudiu, 2003, *Jurnalismul politic*, București, Trei.
- Săftoiu, Răzvan, 2009, *Practici interacționale în discursul parlamentar românesc actual*, în *În limbajul politic românesc actual*, Domnița Tomescu, (coord.), Ploiești, Editura Universității Petrol-Gaze din Ploiești, p. 195–217.
- Sălăvăstru, Constantin, 1999, *Discursul puterii*, Iași, Institutul European.
- Sălăvăstru, Constantin, 1996, *Raționalitate și discurs – perspective logico-semiotice asupra retoricii*, București, Editura Didactică și Pedagogică.
- Sălăvăstru, Constantin, 2001, *Critica raționalității discursive. O interpretare problematologică a discursului filosofic*, Iași, Editura Polirom.
- Sălăvăstru, Constantin, 2009, *Arta dezbatrilor publice*, București, Tritonic.
- Săvulescu, Silvia, 2004, *Retorica și teoria argumentării*, București, comunicare.ro.
- Seamon, G. John, Kenrick, T. Douglas, 1992, *Psychology*, New Jersey, Prentice Hall.
- Slama-Cazacu, Tatiana, 2000, *Stratageme comunicative și manipularea*, Iași, Polirom.
- Stoica, Stan, 2008, *Dicționar biografic de istorie a României*, București, Editura Meronia.
- Ștefănescu, Loara, 2008, *Retorica argumentării în discursul politic*, București, Editura Universității din București.
- Tamaș, Sergiu, 1993, *Dicționar politic. Instituțiile democrației și cultura civică*, București, Editura Academiei Române.
- Thom, Francoise, 1993, *Limba de lemn*, trad. Mona Antohi, București, Editura Humanitas.

- Trognon, A., Larrue J., 1994, *Pragmatique du discours politique*, Paris, Armand Colin.
- Tomescu, Domnița, 2005, *L'epoque post-communiste en Roumanie: les dix mots-cles*, în *Langues et societes de l'Europe moderne*, vol. I, sous la direction de Danuta Bartol et Henri-Claude.
- Tomescu, Domnița, 2006, *Les emprunts lexicaux français en roumain*, în „*Buletinul Universității Petrol – Gaze din Ploiești*”, Vol. LVII, No. 2.
- Tomescu, Domnița, 2007, *Derivarea deonomastică în limbajul politic românesc*, în Gabriela Pană Dindelegan (coord.), *Limba română. Dinamica limbii, dinamica interpretării*, Editura Universității București, p. 701-706.
- Tomescu, Domnița, 2009, *Lexic și terminologie în limbajul politic*, în *Limbajul politic românesc actual*, Ploiești, Biblioteca Universității Petrol – Gaze.
- Titscher, Stefan, Meyer, Michael, Wodak, Ruth & Vetter, Eva, 2000, *Methods of Text and Discourse Analysis*, SAGE Publications Ltd.
- Verón, Eliseo, 1987, *Le Hibou*, în „*Communications*”, no28, Paris, Le Seuil.
- Victoroffl, D., 1955, *Le rire et le Risible. Introduction à la psychosociologie du rire*, Presses Universitaires de France.
- Wierzbicki, Piotr , 1996, *Structura minciunii*, București, Editura Nemira.
- Wilson, J., 1990, *Politically speaking: the pragmatic analysis of political language*, London, B. Blackwell.
- Wodak, Ruth, Meyer, Michael, 2001, *Methods of Critical Discourse Analysis*, SAGE Publications, Ltd.
- Wotjak, G., 1984, *Les stéréotypes dans le langages du texte politique* în Kerbrat Orecchioni, C., Mouillaud, M., *Le discours politique*, Presses Universitaires de Lyon, p. 42-56.
- Zafiu, Rodica, 2002, *Strategii ale impreciziei: expresii ale vagului și ale aproximării în limba română și utilizarea lor discursivă*, în *Actele Colocviului Catedrei de Limba Română*, noiembrie 2001: *Perspective actuale în studiul limbii române*, București, Editura Universității din București, p. 363-37.
- Zafiu, Rodica, 2007, *Limbaj și politică*, București , Editura Universității din București.
- Zeletin, Ștefan, 1991, *Burghezia română: Originea și rolul ei istoric*, ediția a-II-a, București, Editura Humanitas.
- Zeletin, Ștefan, 1992, *Neoliberalismul: Studii asupra istoriei și politicii burgheziei române*, ediția a III-a, Editura Scripta.
- Zizek, Slavoj, 1994, *Mapping Ideology*, Verso.

